

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **T. T. H.,** zastoupena Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie,** se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, ze dne 15. 2. 2017, č. j. 52 A 120/2016 - 52,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, ze dne 15. 2. 2017, č. j. 52 A 120/2016 - 52, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 2. 11. 2016, č. j. CPR-11928-5/ČJ-2016-930310-V237, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 16 456 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího právního zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 2. 11. 2016, č. j. CPR-11928-5/ČJ-2016-930310-V237, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) a potvrdil rozhodnutí Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, odboru cizinecké policie ze dne 4. 4. 2016, č. j. KRPE-975-112/ČJ-2015-170022-SV, kterým bylo stěžovatelce podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně

některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona o pobytu cizinců uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 2 let.

[2] Stěžovatelka napadla rozhodnutí žalovaného žalobou, která byla rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) ze dne 15. 2. 2017, č. j. 52 A 120/2016 - 52, jako nedůvodná zamítnuta.

[3] Krajský soud k žalobním námitkám stěžovatelky dovodil, že rozhodnutí správních orgánů jsou přezkoumatelná. Krajský soud dále ve shodě se správními orgány konstatoval, že stěžovatelka od 4. 8. 2003 nerespektuje platné právní předpisy a rozhodnutí správních orgánů, na jejichž základě byla povinna opustit Českou republiku. Sňatek, který stěžovatelka uzavřela se svědkem Š., byl jen účelový a nikdy neplnil svou společenskou a sociální funkci; svědek Š. pak zemřel dne 24. 11. 2015. Podle názoru krajského soudu v případě stěžovatelky nejsou dány ani žádné jiné výjimečné okolnosti, které by svědčily o tom, že jejím správním vyhoštěním by došlo k narušení jejího rodinného nebo soukromého života. Skutečnost, že na území České republiky pobývá značná část rodiny stěžovatelky, nepředstavuje bez dalšího nepřiměřený zásah do jejího rodinného a soukromého života. V této souvislosti krajský soud uvedl, že vazby stěžovatelky na domovský stát „*nejsou zcela vymizelé*“, neboť stěžovatelka má ve Vietnamu syna, přičemž Vietnam lze považovat za bezpečnou zemi bez probíhajícího ozbrojeného konfliktu a zemi dodržující základní lidská práva. Svědecké výpovědi neteří stěžovatelky a její sestry by podle krajského soudu nemohly přinést nové nebo zásadní informace, neboť zejména věrohodná výpověď svědka Š. a provedené místní šetření (pobytová kontrola) u sestry stěžovatelky, z nichž správní orgány vycházely, jsou dostatečné pro zjištění skutkového stavu, a to tím spíše, že „*zmíněné manželství se žalobkyní neuzavřely její neteře nebo její sestra*“. Důvodnou neshledal krajský soud také námitku stěžovatelky, která se týkala absence jejího poučení v protokolu o vyjádření účastníka řízení o možnosti se do tohoto protokolu nevyjadřovat vůbec. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatoval, že stěžovatelka byla v uvedeném protokolu řádně poučena o tom, že možnost se ve věci vyjádřit je pouze jejím právem, nikoli povinností. Krajský soud poté neshledal důvodnou ani námitku stěžovatelky, podle níž je § 87y zákona o pobytu cizinců diskriminační.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti

[4] Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatelka namítla nezákonnost a nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu; předeslala, že ve správním řízení správní orgány nezjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, čímž porušily § 3 a § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Správní orgány dále porušily zásady stanovené v § 2 odst. 3, 4 správního řádu, neboť nepřihlédly ke specifickým okolnostem projednávané věci a nešetřily oprávněné zájmy stěžovatelky.

[6] Konkrétně stěžovatelka vytkla, že se krajský soud řádně nevypořádal se všemi žalobními námitkami. V žalobě zejména namítala, že správní vyhoštění bude představovat zcela nepřiměřený zásah do jejího rodinného a soukromého života. Stěžovatelka má na území České republiky příbuzné, a to sestru T. T. T. A., která na území ČR pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, syna T. T. T., jenž na území ČR pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu, neteř P. N. D., která na území ČR pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, a neteř P. N. T. V důsledku neprovedení navržených výslechů uvedených rodinných příslušníků stěžovatelky (zejména P. N. T., s níž stěžovatelka dle svého tvrzení sdílí společnou domácnost) nelze dospět k závěru, že správní orgány dostatečně zjistily skutkový stav věci ve vztahu k zásahu do jejího rodinného života. V řízení před správními orgány byl vyslechnut pouze manžel stěžovatelky - svědek V. Š. (zemřel dne 24. 11. 2015), který byl dle názoru stěžovatelky *„dosti nevěrohodný“* a navíc byl ve své výpovědi ovlivněn krachujícím vztahem se stěžovatelkou. Uvedený svědek proto nemohl relevantně popsat případnou újmu na rodinném a soukromém životě stěžovatelky pro případ, že by musela z území České republiky vycestovat.

[7] Krajský soud v napadeném rozsudku zmiňuje pobytovou kontrolu provedenou u sestry stěžovatelky. Stěžovatelka však nikdy v průběhu správního řízení netvrdila, že žije právě se svou sestrou. Naopak uváděla, že žije se svou neteří P. N. T., které pomáhala s péčí o její nezletilé děti.

[8] Správní orgány v této souvislosti nedbaly § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neboť přes zásadní zásah do života stěžovatelky spočívající v nuceném opuštění České republiky, který se s ohledem na stávající správní praxi (správní orgány vyhoštěným cizincům neumožňují návrat do ČR) téměř jistě změní v opuštění trvalé, vydaly rozhodnutí o jejím správním vyhoštění. Z uvedených důvodů se jedná o nepřípustný zásah do soukromého a rodinného života stěžovatelky. Správní orgány možné zásahy do soukromého a rodinného života stěžovatelky nijak nezkoumaly, čímž svá rozhodnutí zatížily nepřezkoumatelností.

[9] Krajský soud uvedená pochybení nenapravil a naopak je *„přenesl“* také do svého rozsudku. Krajský soud v něm s odkazem na pobytovou historii stěžovatelky konstatuje opakované porušování právních předpisů z její strany. Nicméně kromě rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu nic k její pobytové historii a porušování právních předpisů neuvádí. Žalobní námitky tedy nebyly řádně vypořádány (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. 3 As 60/2006, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130).

[10] Stěžovatelka nadále trvá na námitce, která se týká absence poučení o právu nevyjadřovat se do protokolu ve smyslu § 55 odst. 2 správního řádu, v rámci sepsání protokolu o vyjádření stěžovatelky č. j. KRPE-975-17/ČJ-2015-170022-SV. Citované ustanovení správního řádu se na základě argumentu *a maiori ad minus* vztahuje rovněž na protokol o vyjádření účastníka řízení. Krajský soud pouze odkázal na žalobou napadené správní rozhodnutí, v němž se uvedené konkrétní poučení stěžovatelky nenachází, neboť jen odkazuje na předmětný protokol, v němž namítané poučení rovněž není.

[11] Dále stěžovatelka namítla, že § 87y zákona o pobytu cizinců je diskriminační, neboť paradoxně zvýhodňuje cizince, kteří nemají relevantní vazby na území České republiky. V důsledku uvedeného je sdílení společné domácnosti s občanem České republiky z důvodu potenciální nutnosti vycestování z území České republiky podstatně ztížené, neli nemožné. Krajský soud se k této námitce vyjádřil pouze tak, že dle jeho názoru se o diskriminační ustanovení nejedná.

[12] Stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu navrhla, aby rozsudek krajského soudu zrušil.

III. Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[13] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastnicí řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[15] Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů.

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud přitom rozsudek krajského soudu neshledal nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, nesrozumitelnost ani pro jinou vadu řízení. Krajský soud vypořádal všechny žalobní námitky a učiněné závěry v dostatečném rozsahu odůvodnil; jeho právní názory jsou srozumitelné a logické (k otázce přezkoumatelnosti srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 - 36, publ. pod č. 1389/2007 Sb. NSS). Obdobné závěry platí rovněž pro rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, jak rozvedeno níže.

[18] To, zda jsou postup a závěry krajského soudu a správních orgánů správné a zákonné, je pak předmětem posouzení dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2016, č. j. 4 Azs 107/2016 - 25).

[19] Nejvyšší správní soud dále neshledal důvodnou kasační námitku, která se týká způsobu vypořádání žalobní námitky týkající se absence poučení o právu nevyjadřovat se do protokolu ve smyslu § 55 odst. 2 správního řádu. Krajský soud výstižně uvedl, že *„k této námitce se žalovaný vyjádřil na str. 11 žalobou napadeného rozhodnutí, kdy uvedl, že žalobkyně byla výslovně poučena, že její vyjádření je právem, nikoli povinností a z jejího sdělení je zcela zřejmé, že skutečnosti, že se vyjadřovat nemusí, zcela porozuměla“*. K uvedenému nemá

zdejší soud co dodat a námitku, že se dané poučení v protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 5. 1. 2015 nenachází, hodnotí jako zjevně účelovou. Stěžovatelka v tomto protokolu byla výslovně poučena o svém právu se ve věci vyjádřit; je-li něco něčím právem, není to logicky jeho povinností.

[20] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit ani námitce týkající se tvrzené diskriminační povahy § 87y zákona o pobytu cizinců.

[21] Podle § 87y zákona o pobytu cizinců rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a na území pobývá společně s občanem Evropské unie, je oprávněn pobývat na území do nabytí právní moci rozhodnutí o jeho žádosti; po tuto dobu se jeho pobyt na území považuje za pobyt přechodný. Oprávnění pobývat na území do nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti neplatí, pokud nabylo právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění, o ukončení přechodného pobytu nebo o zrušení trvalého pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, nebo se jedná o opakovaně podanou žádost, v níž nejsou uvedeny nové skutečnosti, které rodinný příslušník občana Evropské unie nemohl uplatnit v řízení o předchozí žádosti. Oprávnění pobývat na území do nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti ministerstvo osvědčí vízovým štítkem vyznačovaným do cestovního dokladu podle jednotného formátu stanoveného přímo použitelným předpisem Evropské unie, a to ve formě víza k pobytu nad 90 dnů s dobou platnosti odpovídající předpokládané délce řízení o žádosti; to neplatí, jde-li o cizince zařazeného do informačního systému smluvních států, kterému se vydá pouze potvrzení o oprávnění k pobytu. Platnost dokladu nebo potvrzení osvědčujícího oprávnění pobývat na území zaniká nabytím právní moci rozhodnutí o žádosti.

[22] Nejvyšší správní soud konstatuje, že již s ohledem na znění citovaného zákonného ustanovení nemůže být důvodná námitka stěžovatelky, že toto ustanovení diskriminačně zvýhodňuje cizince, kteří nemají relevantní vazby na území České republiky. Opak je pravdou, citovaná právní úprava zvýhodňuje právě cizince, který relevantní vazbu na území České republiky má (tj. rodinného příslušníka občana Evropské unie), přičemž sám není občanem Evropské unie, ale na území pobývá společně s občanem Evropské unie (s odůvodněnými výjimkami v tomto ustanovení uvedenými).

[23] Není důvodná ani kasační námitka stěžovatelky, že krajský soud s odkazem na její pobytovou historii konstatoval opakované porušování právních předpisů z její strany, ale kromě rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu nic k její pobytové historii a porušování právních předpisů neuvedl. Krajský soud v napadeném rozsudku při posouzení splnění podmínek § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona o pobytu cizinců z hlediska pobytové historie odkázal zejména na str. 6 a 7 rozhodnutí správního orgánu I. stupně, přičemž nebylo nutné, aby uvedenou historii, kterou ostatně ani stěžovatelka sama nijak konkrétně nezpochybňuje, znovu podrobně rekapituloval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130). Krajský soud ostatně v této souvislosti výslovně připomněl, že pobyt stěžovatelky na území České republiky je zaznamenán ode dne 4. 8. 2003, a ve vztahu k nerespektování právních předpisů a rozhodnutí správních orgánů, na jejichž základě byla stěžovatelka povinna opustit území České republiky, zdůraznil, že *„přes řadu výjezdních příkazů (např. č. X s platností od 16. 11. 2005 do 14. 1. 2006, dále rozhodnutí OAMP č. j. OAM-744-21/ZR-2014) žalobkyně z území České*

republiky nevycestovala, dále bylo žalobkyni zrušeno i povolení k trvalému pobytu, přičemž následně vydaný výjezdní příkaz č. GAA X s platností od 20. 12. 2014 do 31. 12. 2014 rovněž žalobkyně nerespektovala, a nevycestovala z území České republiky, a zároveň nerespektovala další výjezdní příkaz č. GAA X s platností od 23. 1. 2015 do 21. 2. 2015". Krajský soud se tedy pobytovou historií stěžovatelky zabýval konkrétně a dostatečně.

[24] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení námitky stěžovatelky, dle níž rozhodnutí o správním vyhoštění představuje nepřiměřený zásah do jejího práva na respektování soukromého a rodinného života.

[25] Stěžovatelka v této souvislosti rovněž namítala, že správní orgány nepostupovaly v souladu s § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu a nezjistily skutkový stav věci, o němž by nebyly důvodné pochybnosti, neboť se nezabývaly všemi rozhodnými okolnostmi, a to i těmi, které by svědčily ve prospěch stěžovatelky.

[26] Podle § 3 správního řádu platí, že nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 téhož zákona. Podle § 50 odst. 3 správního řádu je správní orgán povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.

[27] V případě, že správní orgán ukládá povinnost, je tedy nad rámec obecného pravidla o zjišťování skutkového stavu věci povinen zjišťovat i skutečnosti ve prospěch účastníka řízení. Toto řízení je tedy ovládáno zásadou vyšetřovací a zásadou nestranného přístupu. Správní orgán v tomto typu řízení nese odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí a případně odpovědnost za nesplnění této povinnosti (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011 - 48, publ. pod č. 2412/2011 Sb. NSS, či ze dne 30. 12. 2010, č. j. 4 Ads 44/2010 - 132, a ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013 – 69).

[28] V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že stěžovatelka přicestovala do České republiky dne 4. 8. 2003 na krátkodobé vízum na jeden až dva měsíce. Po skončení platnosti víza ovšem nevycestovala a dne 7. 9. 2003 podala žádost o mezinárodní ochranu. Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 15. 10. 2003 stěžovatelce podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu"), azyl udělen nebyl; současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, v tehdejším znění (žaloba stěžovatelky proti uvedenému rozhodnutí Ministerstva vnitra byla odmítnuta usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 8. 12. 2004, č. j. 55 Az 909/2003 – 66, řízení o kasační stížnosti stěžovatelky proti označenému usnesení Krajského soudu v Brně bylo na základě zpětvzetí kasační stížnosti zastaveno usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2005, č. j. 1 Azs 88/2005 – 99). Rozhodnutím ze dne 20. 4. 2004 bylo rozhodnuto o správním vyhoštění stěžovatelky a v době od 27. 4. 2004 do 20. 4. 2005 byla stěžovatelka vedena v evidenci nežádoucích osob, přičemž jí byl Ministerstvem vnitra udělen výjezdní příkaz č. X s platností od 24. 1. 2005 do 22. 2. 2005. Stěžovatelka nevycestovala a v době platnosti uvedeného výjezdního příkazu dne 1. 2. 2005

podala kasační stížnost ve věci výše uvedeného řízení o azylu s návrhem na přiznání odkladného účinku. Uvedeným docílila, že si dne 8. 2. 2005 mohla podat žádost o vízum za účelem strpění z důvodu podle § 78b zákona o azylu. Uvedené vízum bylo stěžovatelce skutečně dne 8. 2. 2005 vydáno a stěžovatelka dne 18. 2. 2005 uzavřela sňatek s V. Š. Dne 4. 11. 2005 stěžovatelce v návaznosti na datum nabytí právní moci výše uvedeného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti zaniklo uvedené vízum. V návaznosti na uvedený zánik pobytového oprávnění byl stěžovatelce udělen výjezdní příkaz č. X s platností od 16. 11. 2005 do 14. 1. 2006. Stěžovatelka opět nevycestovala a v době platnosti uvedeného výjezdního příkazu dne 16. 11. 2005 podala žádost o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 5. 1. 2006 bylo stěžovatelce s platností ode dne 11. 1. 2006 uděleno povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, jehož účinky zanikly ke dni 12. 11. 2014, kdy nabylo právní moci rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 10. 10. 2014, jímž bylo toto povolení zrušeno (Ministerstvo vnitra dospělo k závěru o účelovosti sňatku stěžovatelky se svědkem Š. za účelem legalizace jejího pobytu v České republice); stěžovatelce byl současně udělen výjezdní příkaz na dobu 30 dní od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Stěžovatelka ani v tomto případě z území České republiky nevycestovala a dne 17. 12. 2014 bylo se stěžovatelkou zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění; správní řízení bylo usnesením Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, ze dne 19. 12. 2014 zastaveno, a to zejména s ohledem na skutečnost, že stěžovatelce bylo rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu doručeno fikcí. Stěžovatelce byl udělen výjezdní příkaz č. X s platností od 20. 12. 2014 do 31. 12. 2014. Stěžovatelka opětovně nevycestovala. Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, ze dne 5. 1. 2015 byla stěžovatelka zajištěna dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců za účelem správního vyhoštění. Rozhodnutí o zajištění bylo k žalobě stěžovatelky zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 22. 1. 2015, č. j. 50 A 1/2015 – 20. Zajištění stěžovatelky bylo ukončeno a stěžovatelce byl udělen výjezdní příkaz č. X s platností od 23. 1. 2015 do 21. 2. 2015; stěžovatelka opětovně z území České republiky nevycestovala.

[29] V České republice má stěžovatelka příbuzné, a to sestru T. T. T. A., která na území ČR pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, syna T. T. T., jenž na území ČR pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu, neteř P. N. D., která na území ČR pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, a neteř P. N. T. Ve Vietnamu má stěžovatelka dalšího syna, sestru a bratra, nemá tam žádný majetek. Stěžovatelka se poté, co požádala o azyl, nacházela v Integračním azylovém středisku v Brně a příležitostně jezdila za svou sestrou do Pardubic, kde jí vypomáhala v bistru. V roce 2005 se stěžovatelka provdala za V. Š. K pobytu byla stěžovatelka hlášena v Lázních Bohdaneč, ale tvrdila, že od roku 2005 do roku 2011 bydlela společně se svým manželem v pronajatém bytě nad bistrem své sestry v Pardubicích. Po zániku bistra v roce 2007 pracovala u společnosti Foxconn v Pardubicích, a to až do roku 2010. Od února 2011 do prosince 2014 byla zaměstnána v Praze u společnosti Grek, tvrdila, že v této době bydlela na ubytovně spolu s dalšími ženami a do Pardubic dojížděla o víkendech. Svědek V. Š., který dne 24. 11. 2015 zemřel, dne 8. 1. 2015 vypověděl, že stěžovatelku poznal v létě roku 2004 v bistru její sestry, kde pracoval jako uklízeč, nákupčí a myl nádobí. Stěžovatelka v bistru servírovala jídlo hostům a vzhledem k tomu, že neumí česky, komunikovali spolu prostřednictvím její

sestry. Asi po roce se domluvili na sňatku, bydleli v jedné místnosti v bytě nad bistrem. V uvedeném bytě bydlelo celkem 7 lidí, svědek tam chodil jen přespávat. Tento stav trval asi do roku 2007, kdy si *„šel každý svou cestou“*, svědek bydlel na různých místech a se stěžovatelkou se potkával jen náhodně. Svědek uvedl, že nejprve se chtěl se stěžovatelkou oženit, ale posléze *„prozřel“* a subjektivně sňatek vnímal tak, že byl *„zlanařen“* za účelem, aby stěžovatelka získala v České republice pobytové oprávnění a *„mohla si sem přivézt své příbuzenstvo“*. Se stěžovatelkou nehovořili stejným jazykem, vždy komunikovali prostřednictvím její sestry, neplánovali společnou budoucnost, neměli ani společný majetek. V době konání svědecké výpovědi bydlel svědek Š. již dva roky v „buňce“ na pozemku svého zaměstnavatele K. J. v P. – S., za uvedenou dobu jej stěžovatelka nikdy nenavštívila, pouze asi třikrát za ním byla neteř stěžovatelky, a to pouze za tím účelem, aby svědkovi sdělila, na který úřad má jít a co od něj chtějí. Na základě uvedeného správní orgány dovodily, že sňatek mezi stěžovatelkou a svědkem Š. byl uzavřen pouze účelově a neplnil své společenské a sociální funkce; s ohledem na úmrtí svědka Š. je již ani plnit nemůže.

[30] Ke kasační námitce stěžovatelky, že žije se svou neteří P. N. T., které pomáhá s péčí o její nezletilé děti, Nejvyšší správní soud uvádí, že tuto skutečnost uvedla stěžovatelka ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí ze dne 13. 3. 2015. K prokázání uvedeného navrhla výslech jmenované neteře a tvrdila, že ke dni sepisu uvedeného vyjádření bydlí na adrese P., B. 526. Dříve stěžovatelka také uváděla, že bydlí v Praze a do Pardubic jezdí o víkendech (protokol o vyjádření účastníka řízení ze dne 5. 1. 2015). Dne 1. 2. 2016 byla stěžovatelka zastižena na adrese P., B. 526, přičemž uvedla, že na této adrese žije u své sestry a jejích dvou dětí již od roku 2011.

[31] Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 citovaného zákona nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.

[32] Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.

[33] Právo každého na respektování soukromého a rodinného života plyne mj. z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“), kterou je Česká republika vázána. Podle článku 8 odst. 1 Úmluvy má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Podle článku 8 odst. 2 Úmluvy státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

[34] Nejvyšší správní soud se proto zabýval otázkou, zda správní orgány a následně krajský soud při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatelky postupovaly v intencích vnitrostátních právních předpisů, Úmluvy a judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP"), jejichž promítnutí do vnitrostátního práva ostatně představují právě § 119a odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců.

[35] Za překážku správního vyhoštění je třeba považovat pouze zásah nepřiměřený, přičemž přiměřenost je třeba posuzovat na základě kritérií stanovených zákonem a vyplývajících rovněž z judikatury ESLP vztahující se k čl. 8 Úmluvy. Tato judikatura zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii" cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ESLP ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, bod 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 - 45). Je tedy v prvé řadě na správních orgánech, aby při svém rozhodování usilovaly o nalezení spravedlivé rovnováhy mezi zájmy cizince a zájmy společnosti.

[36] Nejvyšší správní soud má za to, že správní orgány v daném případě ve vztahu k otázce přiměřenosti zásahu vyhoštění stěžovatelky do jejího soukromého a rodinného života nedostatečně zjistily skutkový stav věci.

[37] V této souvislosti shledal Nejvyšší správní soud důvodnou námitku stěžovatelky, kterou uplatnila již v žalobě, týkající se neprovedení stěžovatelkou navržených svědeckých výslechů jejích rodinných příslušníků, a to zejména neteře stěžovatelky P. N. T. Stěžovatelka vychází ze správného předpokladu, že je povinností správního orgánu, která je zakotvena zejména v § 50 odst. 3 správního řádu, zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. Z § 52 správního řádu mu pak vyplývá povinnost provést důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. Není přitom vázán návrhy účastníků řízení, ovšem s jejich důkazními návrhy se má řádně vypořádat. Jak uvedl zdejší soud například v rozsudku ze dne 14. 6. 2012, č. j. 1 As 55/2012 – 32, bod 35: *„Správní orgán není, jak správně uvedl krajský soud, vázán jakýmkoliv návrhem účastníka řízení na provedení důkazů. Pokud provedení důkazů správní orgán odmítne, musí se s důvody odmítnutí vypořádat v odůvodnění svého rozhodnutí [§ 52 správního řádu; srov. např. též nález sp. zn. IV. ÚS 582/01 ze dne 22. 4. 2002 (N 52/26 SbNU 63)]. (...) Provedení důkazů navržených účastníky řízení správní orgán může samozřejmě odmítnout v případě, že o skutkovém stavu již neexistují žádné důvodné pochybnosti a případné další dokazování by již bylo nadbytečné. Zjišťování skutkových otázek z hlediska právního posouzení věci bezvýznamných by bylo v hrubém*

rozporu s efektivitou správního řízení (...).“ V této souvislosti ovšem neobstojí závěry správních orgánů ve vztahu k posouzení otázky přiměřenosti dopadu rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatelky, podle nichž by provedení navržených důkazů (svědeckých výslechů sestry stěžovatelky T. T. T. A., syna stěžovatelky T. T. T., jakož i neteří stěžovatelky P. N. D. a P. N. T.) nemohlo přinést nové skutečnosti, neboť osobní vazba stěžovatelky na uvedené příbuzné není nijak zpochybňována.

[38] Správní orgány poukázaly na to, že na území České republiky oprávněně pobývají sestra a neteře stěžovatelky. Správní orgány přitom správně uvedly, že exces k čl. 8 Úmluvy by nastal v případě, v němž by osobám s přímou a nezpochybnitelnou citovou či sociální vazbou na osobu stěžovatelky vznikla neúměrná újma, tedy by jim byl zcela upřen kontakt se stěžovatelkou. Právě takovou intenzivní vazbu ovšem stěžovatelka ve vztahu ke své neteři P. N. T., jíž má také pomáhat s péčí o její nezletilé děti, namítá. Správní orgány sice nezpochybňovaly existenci uvedených osobních vazeb stěžovatelky, ale nedostatečně se zabývaly jejich intenzitou, resp. rozsahem, v jakém by mohl být rodinný život stěžovatelky jejím vyhoštěním narušen. V této souvislosti nelze ani přehlédnout, že rovněž krajský soud poukazuje v napadeném rozsudku na to, že stěžovatelka v průběhu správního řízení tvrdila, že s uvedenou neteří žije a pomáhá jí s péčí o nezletilé děti. Na tomto místě je vhodné zdůraznit, že je nutné rozlišovat mezi důvody, pro které bylo stěžovatelce uloženo správní vyhoštění (zrušení povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana České republiky v důsledku závěru o účelovosti manželství stěžovatelky a porušování právních předpisů z její strany, neboť přes výše popsané dosud území České republiky neopustila) a kritérii přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatelky; v projednávané věci především prvního z uvedených kritérií – rozsahu, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život stěžovatelky narušen.

[39] Přiléhavý není ani závěr krajského soudu, že není zřejmé, co by mělo být navrženými důkazy prokázáno, zejména, jak by výslech příbuzenstva stěžovatelky mohl vyvrátit závěr o účelovosti manželství stěžovatelky se svědkem Š. a zvrátit závěry o soustavném porušování právních předpisů a nerespektování rozhodnutí, na jejichž základě byla stěžovatelka povinna z České republiky vycestovat. Skutečnosti, na které poukazuje krajský soud, totiž stěžovatelka navrženými důkazy nezamýšlela vyvracet, ale hodlala jimi prokázat existenci a intenzitu osobních vazeb, v důsledku nichž její vyhoštění představuje nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života.

[40] Nejvyšší správní soud si je přitom vědom toho, že rozhodnutí o správním vyhoštění cizince představuje vždy zásah do soukromého a rodinného života vyhošťovaného cizince a jeho blízkých. Ustanovení čl. 8 Úmluvy přitom neukládá státu všeobecný požadavek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahu mezi nimi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 – 47). Nelze přitom ani bagatelizovat zájmy státu, neboť respektování pravidel zákona o pobytu cizinců je nezbytné pro řádné fungování imigračního systému. Na stranu druhou však musí být závěry o přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života cizince, o jehož vyhoštění se jedná (v daném případě stěžovatelky), opřeny o dostatečně zjištěný skutkový stav.

V. Závěr a náklady řízení

[41] Nejvyšší správní soud tedy na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu.

[42] S ohledem na to, že v posuzovaném případě byly již v řízení před krajským soudem důvody pro to, aby rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno, nevrátil Nejvyšší správní soud věc krajskému soudu k dalšímu řízení, neboť by při respektování názoru vysloveného zdejším soudem v tomto rozhodnutí a vzhledem k charakteru vytýkaného pochybení nemohl vady napadeného rozhodnutí žalovaného nikterak zhojit. Nejvyšší správní soud proto současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu postupoval podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. a zrušil také rozhodnutí žalovaného a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem, který vyslovil zdejší soud ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán za přiměřeného použití § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.

[43] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatelka měla ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. jí tedy přísluší vůči žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení.

[44] Stěžovatelka byla v řízení před krajským soudem a Nejvyšším správním soudem zastoupena advokátem Mgr. Petrem Václavkem, náleží jí tedy náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením; pro určení její výše se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[45] Náklady stěžovatelky za řízení o žalobě před krajským soudem tak spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 3 x 3100 Kč za tři úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby a účast u jednání krajského soudu dne 15. 2. 2017 [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu], a dále paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 3 x 300 Kč za tři úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelkou na její právní zastoupení v řízení před krajským soudem činí částku ve výši 10 200 Kč zvýšenou, vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky je plátcem DPH, o částku 2142 Kč na DPH ve výši 21 %, celkem tedy 12 342 Kč.

[46] Dále stěžovatelce přísluší vůči žalovanému náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem, které spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 3100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], a dále paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelkou na její právní zastoupení v řízení před Nejvyšším správním soudem činí částku ve výši 3400 Kč

zvýšenou, vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatelky je plátcem DPH, o částku 714 Kč na DPH ve výši 21 %, celkem tedy 4114 Kč.

[47] Za řízení před krajským soudem a Nejvyšším správním soudem tedy přísluší stěžovatelce vůči žalovanému náhrada nákladů řízení v celkové výši 16 456 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 26. října 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu